

Murska Straža

Glasilno obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Radgoni, Murska ulica št. 184. — Telefonska št. 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v., za četrt leta 3 K 80 vin.

INSERATI: Ena petstolpna petivrsta 40 vinarjev. Pri večkratni objavi primeren popust.

Protest slovenske Radgone.

»Morituri vos salutant«.
(Mrtvi vas pozdravljajo).

Nepričakovani odlok pariških mogotcev, da se slovenska Radgona s slovensko okolico priklopi avstrijski republiki, je izzval nepričakovano uspeši protestni shod obmejnih Slovencev, ki se je vršil na Malo gospojnico, dne 8. t. m. v Radgoni. Kljub oviram, ki so se stavile s strani, od katere smo jih najmanje pričakovali (o stvari bo še govorila javnost), so prihajali Slovenci iz vseh obmejnih krajev in Prekmurja, da skupno z prodanimi rojaki onkraj Mure dvignejo svoj glas proti onim, ki nam hočejo iztrgati nove tisoče in jih vpreči v vsenemški jarem. Protestnega shoda v jahalnici se je udeležilo 3500—4000 ljudi, torej več nego šteje Radgona prebivalcev. Shod je otvoril ob 10. uri vladni tajnik g. Klobčič, ki je v daljšem govoru pojasnil naš položaj, opisal narodnostne razmere v Radgoni in okolici, posebnopa je omenjal zlobno delo Slovencev dr. Kamnikarja, kateremu je bilo vsako sredstvo dobro, da je škodoval Slovincem, narodu, iz katerega je sam izšel. Če Radgona pripade Nemški Avstriji, ne bo to zasluga Nemcev in tudi ne v njihovo posebno korist, marveč je to izključeno delo tistih, ki so iz nizkotnega samoljublja in častihlepja odpadli iz naših vrst in katerim je svoboda našega naroda trn v peti, ker vedo, da je v Jugoslaviji konec nemčurske slave in moči. Zborovalci so z navdušenim ploskanjem in »živijo-klici« pritrjevali izvajanjem priljubljene nega govornika, ki ima največjo zaslugo, da se je ta protestni shod sploh mogel vršiti. Za njim je nastopil č. g. dr. Leop. Lenard iz Maribora, ki je dokazoval z vzgledi iz naše zgodovine, da je moral slovenski narod prestati najhuša nasilja, a je vendar ostal živ in čvrst do današnjih dni, dočim so imena njegovih tiranov, kakor Samarov, Obrov le malokomur znana, ker že davno ni sledu po teh mogočnih, samoljubnih narodih. Tako slovenski narod tudi danes ne priznava mogotcev, ki ga delijo kakor mrtvo stvar; tudi tem tiranom bo konec, naš narod pa bo ostal in živel, ker hoče in mora živeti. Nikdar pa se ne sme več zgoditi, kar se je zgodilo sedaj: da je na mirovni konferenci Slovenec dr. Kamnikar nastopal z najstrupenejšim sovraštvom proti Slovincem. (Klici: »Doli z Kamnikarjem!« »Fej!«.) Govornik je bodril obmejne Slovence, naj ne obupajo, če bi nam zopet odtrgali kos naše zemlje; nemško-avstrijska država je na tako slabih nogah, da se ne bo mogla dolgo vzdržati. Navdušeni »živijoklici« in dolgotrajno ploskanje je pričalo, kako globoko je ljudstvo razumelo krasni govor g. govornika. — Na to je obmejni komisar g. dr. Radovan Brenčič razpravljaj o Radgoni z gospodarskega stališča; omenil je, da nas ona veže z Prekmurjem in obratno ter da je gospodarski nesmisel in za Radgono naravnost uničujoče, če se odtrga od ozemlja, ki je to mesto dvignilo in ohranilo in katero spada k njemu narodnostno, zemljepisno, zgodovinsko in gospodarsko. Končno je prebral nastopne resolucije tega protestnega shoda, ki so jih navzoči enodušno sprejeli in pozdravili:

1. Danes na protestnem shodu zbrani Slovenci pod nikakim pogojem ne zapustijo Radgone in slovenskih vasi Poterna, Žetinci, Dedonjci, Zenkovci, Slovenska gorca, Stara-nova vas. Obračajo se z zaupanjem na pravičnost konference, v Parizu in na moč naše vojske.

Apeliramo obenem na vrhovno zapovedništvo naše vojske, da takoj vse potrebno ukrene, da se tudi proti volji krivičnih sodnikov entente Radgono vojaško brani.

2. Radgona je ključ Prekmurja, ker sta tu edina dva mosta, ki vežeta skoraj celo Prekmurje s Slovenijo. Brez Radgone ostane celo severno Prekmurje za dolgo časa v oni gospodarski stiski, v kateri so je zapustili boljšeševiki. Vsa prekmurska trgovina teži od nekdanj v Radgono in nima nobenega svojega trgovskega središča.

3. Kakor Prekmurje, tako teži tudi gornje Mursko polje in Slovenske gorice k Radgoni ter je Radgona naravno gospodarsko, jezikovno in geografično središče celega ozemlja, v katerem živi en narod, ki govori en jezik. Radgona pod Jugoslavijo bo mogočno se razcvitajoče mesto, katerega procvita bo deležena tudi okolica, Radgona pod Memško Avstrijo pa bi propadla v vsakem oziru, otežkočeno pa bi bilo tudi gospodarsko življenje Prekmurja in vse okolice.

4. V najzadnjem trenutku, ko se gre za biti ali ne biti mesta Radgone in popolnoma slovenskih vasi Poterna, Žetinci, Dedonjci, Zenkovci, Slovenska gorca in Stara-nova vas, kjer prebiva 10.000 Slovencev, ktere se hoče izročiti vsenemškemu žrelu, obračamo se z največjim zaupanjem na najvzvišenejši simbol našega narodnega ujedinjenja, Vašo kraljevsko visokost prestolonaslednika Aleksandra ter Vas prosimo, da se z vso ynemo in z vsemi Vam pristoječim vplivom zavzamete za zadnji kos Jugoslovanov. Trdno zaupamo na Vašo kraljevsko besedo, da ne sme biti izgubljen niti najmanjši del našega ujedinjenega naroda, posebno pa ne Radgona, kjer so padle še pod roko avstrijskih Germanov že maja leta 1918 prve jugoslovanske žrtve za našo narodno svobodo.

Po govoru g. dr. Brenčiča so pevci zapeli »Hej Slovani« in »Lepo našo domovino«.

Shod je zaključil uradnik Gospodarske zadruge g. Jerebič, ki je povedal, da nam je obhod po mestu »iz višjih ozirov« sicer zabranjen, toda nikdo ne more prepovedati, da bi si ne smeli skupaj še enkrat ogledati Radgone. Navzoči so njegovim izvajanjem živahno pritrjevali in na to se je množica okrog 3000 ljudi z dvema slov. zastavama na čelu podala na Glavni trg. Med potom je bilo slišati mnogo vzklikov proti radgonskim nemčurjem, zlasti proti izdajalcu dr. Kamnikarju. Odhod je pozdravljalo tudi naše jugoslovansko vojaštvo, ki »iz višjih ozirov« ni smelo zapustiti vojašnice. Na Glavnem trgu so zapeli pevci še enkrat naše narodne himne in tisočglava množica je še enkrat poslala za zaprta okna slovenskih odpačnikov, katerih je polno mesto Radgona, ogorčeni klic: »Doli z nemčuri!« Na to se je obhod nadaljeval po Dolgi ulici do murskega mostu, kjer so se množice mirno in spodobno razšle. Nikjer se ni kalil mir in red; ves potek protestnega shoda dokazuje, da med našim ljudstvom ni barab in brezvestnih hujskačev, marveč da smo zrel narod,

ki se ne izpozabi tudi takrat, ko mu pišejo smrtno obsodbo.

Vsekakor je ta protestni shod uspel nepričakovano lepo. O ovirah, ki so se nam stavile na pot, smo govorili, a glavno besedo še spregovorimo. V pondeljek je vedel vsak »Nemec« v Radgoni slovenski. Trunoma so hodili po ulicah in odvrčali naše ljudi od shoda, »ker je prepovedan«. Vse to je bilo brez uspeha. Na smrt obsojeni radgonski in okoliški Slovenci so na veličansten način pokazali svojo voljo in pravico do življenja, brez ozira na to, je li to komu ljubo ali ne.

ab. Pe. Ke.

Vzgoja mladine in naše šolstvo.

(Tehtne besede v pomislek našemu ljudstvu).

Dalje.

Le takrat smemo od naše mladeži kaj pričakovati, če se stariši v polni meri zavedajo svojih dolžnostij. Toda, kaj potem, če morajo otroci zapustiti dom? Tu ni nikdar dovolj pazljivosti na mestu. Izročajte svoje otroke v nadaljno odgojo in izobrazbo le poštenim, dobrim, krščanskim in zanesljivim ljudem!

Kaj pa izobrazba? V vsakemu stanu je je treba čim največ. Nepotrebno bi bilo dokazovati, da si zna gospodarsko izobražen kmet iz zemlje dvigniti več zakladov, ko nazadnjak, da v umnem gospodarstvu izobraženo kmetsko dekle obeta kot bodoča gospodinja trdno oporo ne samo treh, ampak vseh štirih oglov hiše. Vojakom utegne biti znano, kako se je godilo našim neukim mladeničem v bivši cesarski službi. In vsak obrtniški pomočnik zna upoštevati obsežno znanje tujih jezikov. Manjka nam v vseh različnih strokah dobro izobraženih ljudi, ki bi s svojim delom dvignili blagostanje našega ljudstva ter mu pridobili ugled pri zavistnih sosedih, ki nas hočejo izsesavati še sedaj, ko smo na zunaj neodvisni.

Skrajni čas je, da izpolnimo vse vrzeli z mladim naraščanjem. Priti moremo konečno vendar do prepričanja, da za mladino nobena žrtev ni previsoka. Res je, da širšim slojem vpricho današnje draginje skoraj ni mogoče vzdrževati šolanja svojih otrok, toda pomislite, da še bije pod marsikatero irhasto srajco dobro srce, da še se pri vsej pokvarjenosti in sebičnosti najdejo usmiljeni ljudje, ki pomagajo požrtvovalno kolikor morejo in znajo. Pri mladini velja: dobro srce, veselje do učenja in talenti. Začeti je treba, pa gotovo gre. Iz izkušnje bi mogel svoje trditve prav dobro podkrepiti, a pričakujem, da najdete pravi vzrok, vsled katerega se ne morete odločiti za višjo izobrazbo svojih otrok namreč izgovor: Za nas velja vse, kaj bi si delali prevelike stroške! Ne dajte se obvladati od tega neumnega predsodka.

V sledečem hočem podati kratek seznam našega šolstva in nekaj praktičnih navodil.

1. Višjo izobrazbo, ko ljudske šole podajejo meščanske šole (deške in dekliške v Mariboru, Celju, Ptuju in Žalcu).

2. Humanistične gimnazije (poučujeta se razven modernih jezikov tudi latinščina in grščina)

so v Mariboru, Ljubljani Novem mestu in Kranju. V škofijskem zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano imajo dijaki humanistično gimnazijo združeno s konviktom (stanovanjem in vzgojo).

3. Realne gimnazije (mesto grščine se poučuje francoščina ali angleščina) imamo v Ptuj, Celju in Ljubljani.

4. Priporočljivi ste realki (predšola za visokošolsko tehnično izobrazbo) v Mariboru in Ljubljani.

5. Moško in žensko učiteljske imamo v Mariboru in Ljubljani. Znameniti sta zasebni ženski učiteljski združeni z internatom (vzgojnim zavodom) pri šolskih sestrah v Mariboru in pri Uršulinkah v Ljubljani.

6. Srednješolsko izobrazbo nudi ženski mladini dekliški licej v Ljubljani.

7. Glasbena Matja v Ljubljani otvori z prihodnjim šolskim letom razven pevske in glasbene šole jugoslovanski glasbeni konservatorij (učna doba 6 let).

8. Zelo važna je ljubljanska obrtna šola, ki se deli na sledeče stroke: stavbeno, strojno, kamnoseško, mizarsko z umetnim mizarstvom in obrtnim risanjem elektrostrojno stroko. V obrtni šoli so ženski tečajji za vezenje in druge stroke domače obrti.

9. Trgovska šola je za razvoj naše trgovine velike važnosti (Ljubljana).

10. V Ljubljani (in v drugih mestih) se otvorijo zadržni tečajji.

11. Vinorejska šola je v Mariboru.

12. Kmetijski šoli ste v Št. Juriju ob južni železnici in v Grmu na Kranjskem.

13. Gospodinske šole so: «Vesna» v Mariboru, gospodinska šola v Ptuj, pri Uršulinkah in Kmetijski družbi v Ljubljani (z internatom).

15. Pletarska šola v Strnišču pri Ptuj izdeluje raznovrstne pletenine.

Dijaška domova sta v Mariboru (za gimnazijce, realce in učiteljsnike) in v Ptuj (sprejemajo se dijaki meščanske šole in gimnazije).

«Mladika» v Ptuj sprejema gimnazijke, učenke meščanske, gospodinske in višje deklške šole.

Konečno naj omenim še podkovski tečaj za kovače v Ljubljani od 1. oktobra 1919 do 1. aprila 1920 združen s poukom v ogledovanju klane živine in mesa. Natančnejša pojasnila dajejo posamezni zavodi. Čas hiti, skrbimo za našo mladino!

ab. Pe. Kö.

Radgona v zgodovini.

Stare izkopine v radgonski okolici izpričujejo, da je mesto bilo že Rimljanom znano. Mogoče, da je bila tu njihova postaja «ad vicezumum». V bližini je moral biti staroslovanski Dudlejpín, ker sta razširjala krščanstvo sveta brata Ciril in Metod. V starih listinah se imenuje Radgona: Ratkoys, Rategoisburg, pozneje Radkersburg. Ime je bilo prvotno brezdomno slovensko. V poganski dobi je stal morda tukaj tempel, posvečen bogu veselja in gostoljubja — Radegostu, ali je pa imel tu slovenski župan Radegoj svoje gradišče. Prvič se imenuje Radgona leta 1129, v štajerskem «Kammerentebuch» od leta 1265 je še trg, a štajerski zgodovinar Otokar je naziva leta 1286 za mesto. S pomočjo deželnih knezov in s kupčijo si je kmaži opomogla. Leta 1362 je dobila Radgona iste pravice, kakor jih je imel Gradec. Leopold III., štajerski vojvoda, jej je podaril pravice skladišča (Stapelrecht), t. j. vse blago, ki se je prevažalo mimo, se je moralo za nekaj časa razložiti in ponuditi meščanom na prodaj. Mesto je veliko trpelo pod madžarskimi in tuškimi napadi. Sultan Amurat pošlje nad Radgono leta 1418 večjo vojsko. Štajerski vojvoda Ernest Železni se pripravi na Lipniškem polju na resen odpor (grof Frankopan privede 1000 Hrvatov, grof Turjaški 1000 Kranjcev, koroški deželni kapetan 2000 pešcev in 700 konjenikov), in se sprime s Turki na Crnečkem polju pri Apačah ter jih po vročem boju premaga. Radgonski meščani razkropijo zadnje turške čete, Odsihdob je veljala Radgona za močno obrambno trdnjavo proti Turkom. Ogrskemu kralju Matjažu se je mesto 1480 hrabro branilo, vendar je prišlo za nekaj časa v njegovo oblast. V protestantski dobi je bilo popolnoma protestantsko. V zapisnikih protireformacijskih komisij, ki so le s silo in vojaško pomočjo zatrló protestantizem, se izrečno imenujejo tudi slovenski meščani in celo slovenski svetniki. Kjer je dandanes mestno gledališče, so se naselili leta 1614 kapucini in bili tu do Jožefovih časov, ki je med drugimi razpustil tudi njihov samostan. Leta 1650 je mesto do tal pogorelo, sredi 18. stoletja do polovice. Radgonski meščan je bil bogati Ulrich Eggenberger. Njegov sin Baltažar je bil bankir cesarja Friderika III. Grad in trg Eggenberg pri Gradcu nosi ime tega moža. Slovenski pisatelj in slovníčar Peter Dajnko, rojen v radgonski okolici, je dal v tem mestu tiskati svoje knjige.

Politični pregled.

Pariška mirovna konferenca je določila avstrijski republiki definitivne mirovne pogoje, ki deloma spreminjajo znani načrt z dne 20. julija t. l. Iz uradnega izvlečka te mirovne pogodbe je razvidno, da je vrhovni svet odklonil vse ugovore nemškoavstrijske delegacije glede obmejnih vprašanj, le pri Radgoni je spremenil mejo v toliko, da pripade mesto Radgona in na levem bregu Mire ležeče občine Avstriji. Ponovno je tudi priznal Avstriji zapadno Ogrsko, ne da bi zahteval ljulsko glasovanje. O gospodarskih in finančnih določil je omeniti, da se ustanovi na Dunaju posebna sekcija zaveznih držav, ki bo skrbeala, da bo Nemška Avstrija izpolnila že znane odškodninske in finančne zahteve. Tudi živino bo morala odlati v množini, ki se je že prvotno določila. Posebna določila so posvečena dolgovom, prometu in odnošajem med novonastalimi slovanskimi državami. Najvažnejše vprašanje, ki je povzročilo zlasti v naši državi živahen odnev, je varstvo manjšin, ki je nov udarec za male slovanske države. Jugoslavija, Čehoslovaška, Poljska in Rumunjska bi se namreč morale zavezati, da bodo dale narodnostnim manjšinam one pravice, ki jih bodo določile velesile. V tem vmešavanju v naše notranje zadeve, ki si ga dovoljujejo pariški mogotci, se opaža ona zahrbtnost, ki je rodila zone in plebiscit na Koroškem in ki ovira rešitev reškega vprašanja. Varstvo narodnih in verskih manjšin bi se moralo zasigurati tudi v Nemški Avstriji, Italiji, Angliji in drugod. Z tem, da si velesile pridržijo odličilen vpliv na ureditev naših notranjih razmer, na rešitev problemov in vprašanj, za njih popolnoma tujih in deloma nerazumljivih, ovirajo konsolidacijo mladih držav in ogrožajo njihovo suverenost. V Beogradu je imel ministrski svet važno posvetovanje, kjer se je sklepalo o vprašanju, se li naj podpiše mirovna pogodba ali ne. Sklep do danes še ni znan, vendar je pričakovati, da bo naša država podpisala mirovno pogodbo in vesti, ki so se razširile zadnji čas, da ne bo podpisala, najbrž niso resnične.

Podpis mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo bi se moral izvršiti v sredo dne 10. t. m. Ko pišemo te vrstice, še ni znano, ali je dr. Renner že podpisal. Kakor se poroča, je avstrijska skupščina sklenila z večino glasov, da se z protestom podpišejo izročeni definitivni pogoji.

O jadranskem vprašanju moramo še vedno poročati, da ni rešeno in bo najbrž eno poslednjih, ki jih bo z težavo rešila utrujena pariška konferenca. Najnovejša vest pravi, da so se trije zavezniki zedinili v nastopni rešitvi: Vsa Istra pripade Italiji. Reka bo z zelo majhnim teritorijem svobodno mesto. Vsa Dalmacija pripade Jugoslaviji, otok Vis pa Italiji. Zader dobi avtonomijo posebne sorte.

Madžarska je pričela zopet kazati svojo bahavo trmo. Izjavila je, da ne priznava nemškoavstrijske mirovne pogodbe in da hoče imeti tudi nadalje v svoji oblasti zapadnoogrsko Nemce. Na drugi strani ji delajo težave Rumuni, ki so tako predrzni in neobgljivi, da jim je morala antanta staviti strog ultimatum, ako ne ugođe njenim zahtevam glede zasedbe madžarskega ozemlja. Ker mirovna pogodba z Madžarsko še ni izdelana, bomo morali biti tudi mi Jugoslovani zelo oprezni in pripravljeni na vse slučaje, zlasti če bi nam hoteli iztrgati Baranjo in Prekmurje. Slučaj Radgone dokazuje, česar je zmožna pariška konferenca in kako nepričakovano nastajajo spremembe, ki pomenijo za mal narod bolešno in nenadomestljivo izgubo.

Tedenske novice.

Realna gimnazija v Ptuj. Sprejem v 1. razred se vrši dne 22. septembra od 8. do 10. ure v ravnateljski pisarni. Starost najmanj 10 let dovršenih do konca leta 1919. Sprejemni izpit je istega dne pismeno od 10. do 12. ure, ustno popoldne po potrebi. Nemščina se ne zahteva. Učenci, ki so že bili na zavodu, se sprejajo dne 23. septembra od 9. do 11. ure vsak v tistem razredu, v katerega pride. Učenci, ki pridejo iz drugih srednjih šol, se javijo dne 23. septembra od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni. Prijave za stanovanje na vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

Kapela—Radenci. Bralno društvo kapelsko ponovi v nedeljo dne 21. t. m. gledališke igre „Tri sestre“, „Planšarice“ in „Za letovišče“ v prostorih g. Voglerja (Rosenberger) v Radencih. Predstava se vrši o vsakem vremenu. Vabljeni so zlasti Prekmurci. Isti dan po rani maši pri Kapeli sestanek orlovskega odseka.

Sv. Andraž v Slov. Goricah. V nedeljo, 14. t. m. priredi «Slov. izobraževalno društvo» pri sv. Andražu v Slov. Goricah o priliki otvoritve «Krekovega doma» ob pol 3. uri popoldne petdejansko narodno igro «Deseti brat» s petjem in tamburanjem ter veliko ljudsko veselico (srečolov, šaljiva pošta, licitacija itd.) Sosedji in vsi ljubitelji poštnih zabave dobro došli!

Mladika v Ptuj. Gojenke internata lahko obiskujejo gimnazijo, ki je od 1—3 razreda realna, meščanska šola, gospodinska šola (starost 16 let) in višjo dekliško šolo. Prijave se naj takoj pošlejo na vodstvo Mladike v Ptuj.

Dijaški dom v Ptuj. Stariši, ki želijo dati svoje sinove v zavod, naj se čim prej javijo, da dobijo pravočasno obvestilo o sprejemu in gojenčevi številki, s katero morajo biti označeni vsi gojenčevi predmeti, zlasti perilo. Vpis v gimnazijo (od 1—3 razreda je realna gimnazija), pripravljani razred trgovske šole, v meščansko in event. ljudsko šolo oskrbi vodstvo dijaškega doma, ako se mu vpošlje zadnje izpričevalo, krstni list in izpričevalo o cepljenjih kozah.

Za deklice. Vodstvo dekliškega zavoda «Vesna» v Mariboru naznanja, da ne more nobene učenke več sprejeti v internat, ker so vsa mesta že oddana. Pač pa še sprejema zunanje učenke v sledeče šole, ki se nahajajo v omenjenem zavodu:

1. Višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinske poklice.
2. Ženska obrtna šola (1. letnik).
3. Kuharsko-gospodinska šola.

Obiskovalke višje dekliške šole lahko vstopijo po dovršenem drugem letniku v peti razred realne gimnazije, tretji letnik te šole pa izvežba učenke temeljito v gospodinjstvu.

V prvem letniku obrtne šole se izvežbajo učenke v šivanju perila.

Civilni komisar za Prekmurje, ki je imel dosedaj svoj sedež v Radgoni, se je vsled novonastalih razmer presečil dne 6. t. m. v Mursko Soboto.

Zamenjava kronskih bankovcev se bo najbrž pričela pri velikih bankovcih po 1000 in 100 kron. Za zameno teh bankovcev je že tiskanih v Beogradu okrog 600 milijonov državnih dinarjev. Razmerje zamenjave še ni določeno, bržkone bo ostalo pri 1 : 3. (Za 3 krone 1 dinar.)

Deputacija Prekmurcev v Beogradu. Te dni so se vrnili iz Beograda pooblaščenci prekmurskega narodnega sosveta, ki so pod vodstvom č. g. kapiana Lajka in g. Viktorja Kukovec predložili osrednji vladi upravne in gospodarske zahteve slovenskega Prekmurja, ter zlasti zahtevali, da se preklicé znani odlok glede delitve Prekmurja, ter uvede za celo Prekmurje enotna avtonomna uprava Deputaciji je izjavil notranji minister Pribičević da ni vedel ničesar o uvedbi hrvaške uprave v spodnjem delu Prekmurja in da je pripravljen ugoditi upravnim zahtevam prekmurskih Slovencev. V resnici je izšel takoj na to odlok osrednje vlade, s katerim se celo Prekmurje podredi civilnem komisarju dr. Lajnsiču, kateremu da uradništvo na razpolago deželna vlada za Slovenijo. Odposlanstvo se je oglašilo tudi pri vojvodi Mišiču in v vojnem ministrstvu, da seznaní vojaške kroge zlasti s vprašanjem železniških zvez v Prekmurju. Sprejem je bil povsod prijazen, le med potom domov je čakalo Prekmurce veliko iznenadenje: usoda Radgone in okolice. Deputacija je vložila takoj pri predsedstvu deželne vlade za Slovenijo energičen protest.

Železniške zveze v Prekmurju. Dolgoletni načrt, da se zveže Murska Sobota z Radgono, je vsled novonastalih razmer pokopan. Pripravlja se nova zveza, ki bi dala tudi spodnjim velikim vasem Belatincem, Adrijancem, Bistrici in Črenšovcu dohod k železnici in ki bi odgovarjala strategičnim zahtevam. Dne 9. t. m. se je vršila v Ljutomeru anketa o tem vprašanju, katere se je udeležil tudi vojaški zastopnik. Natančnejše o tem prihodnjič.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica K 15.000.000.—

Centrala v Ljubljani

Rezervni fondi nad K 4.000.000.—

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3%
brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 1/4% čistihDaje trgovske in aprovizacijske kredite
Izvršuje vse bančne transakcije

Išče se

služkinja Bara Božič,
ki zopet lahko nastopi
službo pri Marku Tibat,
Pristova pri Ljutomeru.

Proda se

Acetylen-aparat pri
Karolu Schmid, Gornja
Radgona, hiš. štev. 3.

Sladkorja

je treba manj, če se rabi

„Congo“

surogat kave
praženo, semleto, mešano z pravo
kavo. 1 originalni 63 kg zaboje,
sortirano, ukusno, v 1/5, 1/10,
1/20 kg paketirano, franko zaboje
K 756.—. Poštna pošiljatev 15 kg
sortirano franko K 200.—. Od-
prava: denar naprej ali povzetje.

Lang & Comp., Osijek.

Brzojavi: Langcomp.

KARBID

prodaja v vsaki množini Ivan
Kovačič, trgovina s steklom v
Radgoni.

Miši - Podgane stenice — ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porab-
ljate moja najbolje preizkušena in splošno
hvaljena sredstva kot: proti poljskim
mišim K 6.—, za podgane in miši
K 6.—, za ščurke K 6.—, posebno
močna tinktura za stenice K 6.—, uni-
čevalec moljev, prašek za uši v obleki
in perilu, proti mravljam, proti ušem
pri peratnini K 3.—, prašek proti
mrčesom K 5.—, mazilo proti ušem
pri ljudeh K 3.—, mazilo za uši pri
živini K 3.—, tinktura proti
mrčesu na sadju in zelenjadi (uničeval-
sev rastlin) K 3.—. Pošilja po pov-
zetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3.

Samo 40 vinarjev

stane petstolpna petitvrsta za
male oglase v „Murski Straži“,
najbolj razširjen slovenski list
v Prekmurju, Murskem polju in
Slovenskih goricah, zato ima
tudi oglašanje največji uspeh.

Na Legatovem zasebnem učilišču V MARIBORU

se prično 1. oktobra 1919 novi tečaji za **steno-
grafijo, strojepis, pravopis in poslovni
sestavki, računstvo** v zvezi s temeljnimi pojmi
navadnega knjigovodstva, **lepomisli ter slo-
venski in nemški jezik**. Vpisuje se in daje
pojasnila vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne**Zasebno učilišče LEGAT v MARIBORU,**
Vetrinjska ulica 17, I. nadstropje. Prospekti brezplačno.Slavnemu občinstvu iz Gornje Radgone
in okolice naznanjam, da sem mojo trgovino
v Gornji Radgoni prodal novo ustanovljeni
Gospodarski zadrugi za Prekmurje, Mursko
polje in Slovenske gorice, ter se pri tej
priliki zahvaljujem vsem mojim odjemalcem
za zaupanje, katero sem tukaj kot trgovec
užival.

S spoštovanjem

Anton Krempl.

Gornja Radgona, dne 2. septembra 1919.

Posestniki mlinov v Prekmurju!

Izdelujem najnovejše stroje za izdelovanje prosenega pšena.
V 24 urah naredi vsak stroj en vagon čistega prosenega pšena.
Tudi sem na razpolago za vsak popravek pri mlinih in za napravo
umetnih mlinov. Kdor prekmurskih bratov želi kako popravilo ali
nove mline naj se obrne na**Ivana Standeker v Ljutomeru štev. 170.**

Drva les (rezan) in deske

v vsaki množini, najbolje cele vagone, kupi

**Gospodarska zadruga
za Prekmurje, Mursko polje in Slov. Gorice**
r. z. z. o. z.
v Gornji Radgoni.

Vinogradniki! POZOR! Gostilničarji!

Prva slovenska veletrgovina z vinom in
sadjevcem**Janko Čirič** v Gornji Radgoni
Vekoslav Rajh v Ljutomerunaznanje, da kupuje po poštenih cenah vino in
sadjevec ter ga prodaja gostilničarjem v vsaki
množini od 50 litrov naprej.

REX

priznано najboljšie aparate in steklenice za
vkuhanje sadja in sočivja itd. ima v zalogi**Ivan Kovačič**
trgovina s steklom v RADGONIVeliko izbiro manufakturnega blaga vseh vrst
Nakup vseh poljskih pridelkov priporoča**Franjo Senčar** trgovec
MALA NEDELJA.

Trgovci mešane Zamenja se

stroke, drogist, kramarji itd. sijajno
zaslužijo s prodajo Mastin-a
(redilni prašek za živino in perut-
nino) pri kmetovalcih. — Treba
pisati dopisnico na naslov: lekar-
nar Trnkoczy, Ljubljana (Kranjsko)
na sledeči način: „Pošljite mi 15
zavočkov (po 1/4 kg) Mastin-a,
obenem veliki lepak, oboje z po-
vzetjem K 32-50 franko poštnina
in oмот.“ 30—13

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri
človeku in živini mazilo zoper
srebečico. Brez duha in ne maže
perila. 1 lonček za eno osebo 6 K.
Po pošti 7 K, poštnine prosto.
Prodaja in razpošilja s pošto
lekarna Trnkoczy v Ljubljani,
Kranjsko. 30—15dva orala obsegajoče
posestvo, v dobrem stanu
nahajajoča zidana hiša
in gospodarsko poslopje,
z enakim posestvom in
poslopjem v Radgoni ali
nje okolici na levem bregu
Mure. Vpraša se pri
Leopoldu Haberl,
Trattenstrasse 33,
desni breg Mure.

Sprejme se

govejski hlapec, konjski hlapec
in žena, ki se razume v vrt-
narstvu. Plača po dogovoru.
Vprašati pri upravnistvo „Murske
Straže.“

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnega čekovnega urada v Ljubljani štev. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4%, na poroštvo po 4 1/2%. Izposljuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uradni prostori so v lastni hiši,
Gornji Oris štev. 8.